

Ενημέρωση

Σωστό ή λάθος;

Προετοιμασία

As είμαστε
ρεαλιστές και
ξεκάθαροι

Δράση

Τα δικαιώματα
σε δράση

**ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ
ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ**

ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Σχολεία Βασισμένα στα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Σε αυτήν την ενότητα, εσείς ως διευθυντής/ρια, πιθανώς θα βρείτε μία ασυνήθιστη πρόταση: να αξιολογήσετε το σχολείο σας από τη ματιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η οπτική αυτή γωνία μπορεί να έχει πολλές θετικές πλευρές, κυρίως, αν το βασικό σύστημα αξιών προωθεί επαρκώς τη συμπεριληπτική μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη κάθε μαθητή/ριας στο σχολείο σας. Οι εκπαιδευτικοί, όλο το προσωπικό του σχολείου, οι γονείς, το σχολικό συμβούλιο και εσείς οι ίδιοι συμμετέχετε ενεργά στην προσπάθεια αυτή; Αντιμετωπίζετε ο ένας τον άλλον με τον ίδιο αμοιβαίο σεβασμό;

Για τον σκοπό αυτό, προτείνουμε να συζητηθούν πέντε θέματα, συνοδευόμενα από πέντε αντίστοιχα ερωτήματα:

1. Είναι το σχολείο σας **ενεργητικά συμπεριληπτικό** αναζητώντας και διευκολύνοντας τη συμμετοχή όλων των μαθητών/ριών, ιδιαίτερα εκείνων που είναι «διαφορετικοί/ές» από εθνολογική, πολιτιστική, γλωσσική, κοινωνικοοικονομική άποψη, καθώς και από άποψη δεξιοτήτων και ικανοτήτων;
2. Είναι το σχολείο σας **αποτελεσματικό από ακαδημαϊκή άποψη** και κατάλληλο για την κάλυψη των αναγκών των μαθητών/ριών σε δεξιότητες ζωής, απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες;
3. Είναι το σχολείο σας ένα αρκετά **υγιές και ασφαλές περιβάλλον** ώστε να διασφαλίζεται η συναισθηματική, ψυχολογική και σωματική ευημερία των μαθητών/ριών;
4. Λαμβάνει υπόψη το σχολείο σας τη **διάσταση του φύλου** στη δημιουργία συνθηκών και ικανοτήτων που υποστηρίζουν την ισότητα;
5. Εμπλέκει το σχολείο σας ενεργά τους μαθητές/ριες, τις οικογένειές τους και την τοπική κοινωνία σε **όλες τις πτυχές** της σχολικής ζωής;

Για την καλύτερη ενημέρωση τόσο τη δική σας όσο και των συνεργατών σας, θα βρείτε ένα σύντομο εισαγωγικό κείμενο και για τα πέντε θέματα, που συνοδεύεται από μία λίστα δεικτών για τη συλλογική σας αξιολόγηση. Μπορείτε αν θέλετε να προσθέσετε επιπλέον δείκτες.

Η πρότασή μας για αυτοαξιολόγηση είναι η ακόλουθη:

Επιλέξτε, μαζί με μία ομάδα, ένα από τα πέντε θέματα. Στο πλαίσιο του επιλεγμένου θέματος, περιορίστε εκ νέου την αξιολόγηση στους 10 δείκτες που σας ενδιαφέρουν περισσότερο.

	(Θέμα 1) Συμπερίληψη	(Θέμα 2) Αποτελεσματικότητα	(Θέμα 3) Υγεία και ασφάλεια	(Θέμα 4) Πρακτικές φιλικές στο φύλο	(Θέμα 5) Συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας
Βασικά ερωτήματα	Πόσο συμπεριληπτικό είναι το σχολείο μου και πώς κατανοεί την έννοια της συμπερίληψης το προσωπικό του σχολείου;	Πόσο αποτελεσματικό από ακαδημαϊκή άποψη είναι το σχολείο μου στην εκπλήρωση του στόχου για ποιοτική εκπαίδευση για όλους/ες;	Πόσο υγιές και ασφαλές περιβάλλον είναι το σχολείο μου όσον αφορά τη συναισθηματική, ψυχολογική και σωματική ευημερία των μαθητών/ριών;	Το σχολείο μου λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου έτσι ώστε να δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες και να καλλιεργεί απαραίτητες ικανότητες για την ενίσχυση της ισότητας;	Πόσο ενεργά εμπλέκει το σχολείο μου τους μαθητές/ριες, τις οικογένειές τους και την τοπική κοινωνία σε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής;

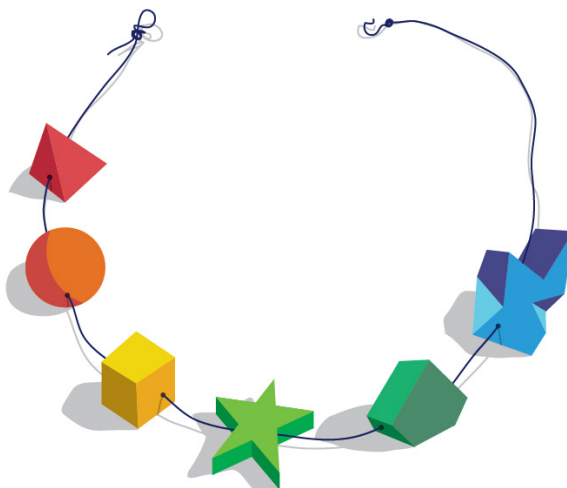
Σχολεία Βασισμένα στα Ανθρώπινα Δικαιώματα - Θέμα 1:

Συμπερίληψη στο Σχολείο μου που είναι Βασισμένο στα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Ενημέρωση

Όπως και άλλοι διευθυντές/ριες σχολείων, γνωρίζετε, έχετε ακούσει και έχετε διαβάσει εκατοντάδες φορές πως η εκπαίδευση έχει αναγνωριστεί ως ανθρώπινο δικαίωμα σε πολλές σημαντικές διεθνείς συμβάσεις.

Συγκεκριμένα, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ) αναφέρεται στα δικαιώματα των παιδιών ηλικίας κάτω των 18. Αναγνωρίζει την εκπαίδευση ως νόμιμο δικαίωμα και ίση ευκαιρία για κάθε παιδί. Το άρθρο 28 διασφαλίζει δωρεάν υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση για όλους/ες, δωρεάν δευτεροβάθμια εκπαίδευση διαθέσιμη για όσους/ες το επιθυμούν, καθώς και δυνατότητα πρόσβασης στη τριτοβάθμια εκπαίδευση ανάλογα με το δυναμικό των Πανεπιστημίων. Ορίζει την υποχρέωση του κράτους να λαμβάνει μέτρα σχετικά με τη σχολική φοίτηση και την πειθαρχία, προστατεύοντας παράλληλα την αξιοπρέπεια των παιδιών. Ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην εξάλειψη της αμάθειας και του αναλφαριθμητισμού και προωθεί την πρόσβαση στην επιστημονική και τεχνική γνώση.

Το Άρθρο 29 ορίζει τους στόχους της εκπαίδευσης και συνιστά να στοχεύει στην προσωπικότητα, τα talέντα και τις ικανότητες κάθε παιδιού, αναγνωρίζοντας την ατομικότητά τους.

Συνολικά, εκτός από τις διατάξεις που αφορούν την πρόσβαση, το δικαίωμα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει την υποχρέωση των κρατών να απέχουν από διακρίσεις σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος και να καθορίζουν τις ελάχιστες εκπαιδευτικές προδιαγραφές προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης.

Ας δούμε την πραγματικότητα: εσείς είστε ο διευθυντής/ρια στο σχολείο σας. Διαθέτετε περιορισμένους πόρους και αντιμετωπίζετε τις καθημερινές ρουτίνες και τα καθημερινά προβλήματα που πρέπει να επιλύσετε. Η διασφάλιση της βασικής λειτουργίας του σχολείου από μόνη της αποτελεί ένα τεράστιο έργο. Επιπλέον, καλείστε να διατηρείτε ένα φιλόξενο περιβάλλον διαπαιδαγώγησης για όλους τους μαθητές/ριες ανεξαρτήτως φύλου, σωματικών, διανοητικών, κοινωνικών, συναισθηματικών, γλωσσικών ή άλλων ατομικών χαρακτηριστικών. Το σχολείο σας πρέπει να είναι ένας οργανισμός χωρίς αποκλεισμούς, συμπεριληπτικό, όπως ορίζει ο νόμος σε πολλές χώρες. Τι δουλειά!

Είστε υπεύθυνος/η για να διασφαλίσετε ότι όλο το προσωπικό του σχολείου σέβεται και προωθεί την ετερότητα και τις ίσες ευκαιρίες για όλους/ες. Επιπλέον, επιθυμείτε όλοι να αντιμετωπίζουν την ετερότητα ως μία ευκαιρία και όχι ως εμπόδιο στην ποιοτική εκπαίδευση.

Ποια είναι όμως η θέση σας στο θέμα αυτό; Ποιες είναι οι δικές σας αναμνήσεις όσον αφορά τη συμπερίληψη; Έχετε βιώσει ποτέ προσωπικά κάποια στιγμή αποκλεισμού; Ήσασταν πάντα ο/η επιτυχημένος/η μαθητής/ρια, εκπαιδευτικός και διευθυντής του σχολείου που ευαισθητοποιούσατε τους υπόλοιπους όταν κάποιοι αποκλείονταν; Θα ξεκινούσατε μία δράση μόνο εφόσον είστε διατεθειμένος/η να στηρίξετε πλήρως όλους τους συμμετέχοντες/ουσες; Θα ήταν χρήσιμο να επανεξετάσετε με κριτική ματιά το θέμα αυτό και να αυτοαξιολογήσετε τη δική σας κατάσταση, εμπειρία και αξίες. Με αυτόν τον τρόπο, μπορεί να προσφέρετε στους υπόλοιπους μία

εμπειρία συμπερίληψης από πρώτο χέρι και στοιχεία του πόσο εντατικά ένα σχολείο βασισμένο στα ανθρώπινα δικαιώματα ασχολείται με πρακτικές αλλαγές έτσι ώστε όλοι οι μαθητές να μπορούν να επιτύχουν – ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, τις δεξιότητες ή τις ικανότητές τους.

Η εμπειρία δείχνει ότι αυτές οι αλλαγές θα είναι προς όφελος όλων των μαθητών/ριών του σχολείου σας, καθώς υποστηρίζουν την ποιοτική διδασκαλία και μάθηση για όλους/ες. Επιπλέον, δεν είναι μόνο οι μαθητές/ριες που ωφελούνται, αλλά και όλοι οι υπόλοιποι που αισθάνονται ότι συμμετέχουν. Μία συμπεριληπτική μικροκοινωνία που ενσωματώνει γονείς, εκπαιδευτικούς, σχολικό προσωπικό, διοικητικούς υπαλλήλους και διοικητικό συμβούλιο, με αποτέλεσμα όλοι/ες στην τοπική κοινωνία να συνεργάζονται με το σχολείο σας. Είστε έτοιμοι/ες για αυτή την περιπέτεια;

Το πιο σημαντικό είναι οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας να έχουν ή να αναπτύξουν μία ευρεία κατανόηση της συμπερίληψης. Στις συναντήσεις με τους ειδικούς (σχολικός σύμβουλος, ψυχολόγος ή εκπαιδευτικός με πρόσθετη κατάρτιση στον τομέα αυτό) πρέπει να βρείτε τρόπους να υποστηρίξετε το διδακτικό προσωπικό σε αυτή την πορεία.

Αρχικά, όλοι οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να έχουν μία βασική κατανόηση της έννοιας της συμπερίληψης. Τα ακόλουθα ίσως συμβάλουν στην αποσαφήνιση της.

Η συμπερίληψη στην εκπαίδευση είναι κάτι περισσότερο από ό,τι πιστεύουν πολλοί! <https://inclusiveeducation.ca/about/what-is-ie/> 18 Αυγούστου 2020)

Από την αρχική της σύλληψη στις αρχές του 20ου αιώνα και μέχρι πρόσφατα, η «συμπεριληπτική εκπαίδευση» ερμηνευόταν ως «ένταξη μαθητών/ριών με αναπηρίες» ή «ειδικές μαθησιακές ανάγκες» στην συμβατική διδασκαλία. Πολλοί/ές εξακολουθούν να αντιλαμβάνονται τον όρο με τον τρόπο αυτό.

Ωστόσο, συμπεριληπτική εκπαίδευση σημαίνει ότι όλοι οι μαθητές/ριες φοιτούν και είναι ευπρόσδεκτοι σε τάξεις, ανάλογα με την ηλικία τους, στα σχολεία της γειτονιάς τους και υποστηρίζονται για να μαθαίνουν, να συνεισφέρουν και να συμμετέχουν σε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αφορά τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσουμε και σχεδιάζουμε τα σχολεία, τα προγράμματα και τις δραστηριότητές μας, έτσι ώστε όλοι/ες οι μαθητές/ριες να μπορούν να μαθαίνουν και να συμμετέχουν.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αφορά τη διασφάλιση της πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση για όλους/ες τους μαθητές/ριες ικανοποιώντας αποτελεσματικά τις ποικίλες ανάγκες τους με τρόπο που ανταποκρίνεται, αποδέχεται, σέβεται και τους/τις υποστηρίζει. Οι μαθητές/ριες συμμετέχουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε ένα κοινό μαθησιακό περιβάλλον με υποστήριξη για τη μείωση και άρση των φραγμών και των εμποδίων που ενδέχεται να οδηγήσουν στον αποκλεισμό.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση υλοποιείται σε ένα κοινό περιβάλλον μάθησης, όπου όλοι οι μαθητές/ριες από διαφορετικά υπόβαθρα και με διαφορετικές ικανότητες μαθαίνουν μαζί. Τα κοινά περιβάλλοντα μάθησης χρησιμοποιούνται για τις περισσότερες από τις κανονικές ώρες διδασκαλίας των μαθητών/ριών και μπορεί να περιλαμβάνουν τις αίθουσες διδασκαλίας, τη βιβλιοθήκη, το γυμναστήριο, το θέατρο και την αίθουσα μουσικής, το κυλικείο, την παιδική χαρά και την τοπική κοινότητα. Έτσι, ένα κοινό περιβάλλον μάθησης είναι ένας χώρος στον οποίο οι μαθητές/ριες και με διανοητικές αναπηρίες ή άλλες ειδικές ανάγκες μπορούν να μάθουν μαζί με τους συνομηλικούς τους και όχι χωριστά.

Τα αποτελεσματικά κοινά περιβάλλοντα μάθησης:

- Επιτρέπουν σε κάθε μαθητή/ρια να συμμετέχουν πλήρως στο περιβάλλον μάθησης που έχει σχεδιαστεί για να παρέχεται σε εκπαιδευόμενους μικτών ικανοτήτων και χρησιμοποιείται για την πλειονότητα των ωρών διδασκαλίας.
- Προσφέρουν ένα θετικό κλίμα, προωθούν την αίσθηση του ανήκειν και διασφαλίζουν την πρόοδο των μαθητών/ριών προς την επίτευξη κατάλληλων προσωπικών, κοινωνικών, συναισθηματικών και ακαδημαϊκών στόχων.
- Ανταποκρίνονται στις ατομικές μαθησιακές ανάγκες παρέχοντας επαρκή υποστήριξη και εφαρμόζουν μαθητοκεντρικές διδακτικές πρακτικές και αρχές.

Η διασφάλιση ότι κάθε παιδί έχει ίσες ευκαιρίες για εκπαιδευτική πρόοδο εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο Στόχος 4 της Βιώσιμης Ανάπτυξης για την Εκπαίδευση και το Πλαίσιο Δράσης «Εκπαίδευση 2030» τονίζουν την ένταξη και την ισότητα ως θεμέλια της ποιοτικής εκπαίδευσης.

Θα πρέπει να έχετε πολλούς συναδέλφους με το μέρος σας από την αρχή, για να γίνει το σχολείο σας ένα πρότυπο συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Με την ομάδα σας, θα πρέπει να αναπτύξετε ένα σχέδιο για την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης του σχολείου σας, εμπλέκοντας όσο το δυνατόν περισσότερους ενδιαφερόμενους φορείς στη διαδικασία αυτή.

Προετοιμασία

Ποια βήματα να ακολουθήσετε;

1. Δημιουργήστε μία ομάδα με την οποία θα συνεργάζεστε καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Ξεκινήστε συζητώντας από κοινού με την ομάδα σας την προσέγγιση και λάβετε υπόψη σας τη λίστα των δεικτών.

α. Επιλέξτε τους σημαντικούς για το σχολείο σας.

β. Προσθέστε τυχόν δείκτες που θεωρείτε ότι λείπουν.

γ. Συμπληρώστε το έντυπο με δέκα περίπου δείκτες που θεωρείτε σημαντικούς. Βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει μερικούς στους οποίους έχετε καλές επιδόσεις και μερικούς στους οποίους χρειάζεστε περαιτέρω ανάπτυξη.

2. Ετοιμάστε μαζί με την ομάδα σας ένα σχέδιο δράσης και ένα χρονοδιάγραμμα για μία πρώτη αξιολόγηση, που θα αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την περαιτέρω ανάπτυξη. Συμπεριλάβετε στην αξιολόγηση:

α. Μαθητές/ριες

β. Εκπαιδευτικούς

γ. Λοιπό προσωπικό του σχολείου

δ. Γονείς

ε. Σχολικό συμβούλιο

στ. Μέλη της κοινότητας με τα οποία μπορεί να συνεργάζεστε

ζ. ...

3. Αναπτύξτε το σχέδιο δράσης και το χρονοδιάγραμμα. Βεβαιωθείτε ότι περιλαμβάνουν

α. Το προφίλ του σχολείου μετά την πρώτη αξιολόγηση.

β. Βήματα προς υλοποίηση (τους επόμενους 6 μήνες).

γ. Μία δεύτερη αξιολόγηση για να ενημερωθείτε για τις εξελίξεις.

25 πιθανοί δείκτες για την αξιολόγηση της συμπερίληψης στο σχολείο σας:

1. Το σχολείο έχει μία δήλωση αποστολής και/ή οράματος και πολιτικές σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης μιας πολιτικής κατά των διακρίσεων.
2. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κατανοήσουν και να εξηγήσουν πλήρως το νόημα της «συμπεριληπτικής εκπαίδευσης» (πέραν των μαθητών με αναπηρίες ή ειδικές μαθησιακές ανάγκες).
3. Όλοι/ες οι μαθητές/ριες, που χωροταξικά ανήκουν στο συγκεκριμένο σχολείο, φοιτούν σε αυτό εκτός εάν οι γονείς έχουν επιλέξει να στείλουν το παιδί τους σε ιδιωτικό ή άλλο σχολείο (κατά περίπτωση).
4. Όλοι/ες οι μαθητές/ριες χωρίζονται στις τάξεις ανάλογα με την ηλικία τους.
5. Το σχολείο και οι εγκαταστάσεις του είναι προσβάσιμες από όλους/ες τους μαθητές/ριες.
6. Το σχολείο γνωρίζει τις επαγγελματικές οργανώσεις, τους επαγγελματίες του κλάδου, τις ομάδες υπεράσπισης και τις οργανώσεις της τοπικής κοινωνίας που μπορούν να προσφέρουν πόρους και να συμβάλλουν σε μία συμπεριληπτική εκπαίδευση, η οποία θα ωφελήσει τους μαθητές διαφορετικών υποβάθρων και ικανοτήτων.
7. Το σχολείο χρησιμοποιεί διάφορα είδη αξιολογήσεων των μαθητών και δεν τους αξιολογεί βάσει δοκιμασιών επίδοσης ούτε δημοσιοποιεί τα αποτελέσματά τους.
8. Το σχολείο εφαρμόζει μέτρα για την παροχή βοήθειας σε μαθητές με αναπηρίες και/ή ειδικές ανάγκες, ιδίως όσον αφορά την προσασία τους και τα εφόδιά τους για μάθηση (π.χ. υλικό Μπράιγ, άτομα που επικοινωνούν στη νοηματική γλώσσα, πολύγλωσσα βοηθήματα).
9. Οι εκπαιδευτικοί επισκέπτονται «πρότυπα σχολεία» και/ή παρακολουθούν εργαστήρια για τη δημιουργία μιας τάξης κι ενός σχολείου χωρίς αποκλεισμούς. Έτσι, επιμορφώνονται σε τακτική βάση για την ανάπτυξη των απαιτούμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών για την κάλυψη των αναγκών των μαθητών/ριών τους στις συμβατικές αίθουσες με συμπεριληπτικό τρόπο.
10. Οι γονείς και οι ομάδες της τοπικής κοινωνίας είναι εξοικειωμένοι με την συμπεριληπτική εκπαίδευση και προσφέρουν ιδέες και πόρους για να βοηθήσουν το σχολείο να γίνει πιο συμπεριληπτικό.
11. Το σχολείο εκφράζει με συγκεκριμένους τρόπους ότι οι διοικητικοί υπάλληλοι και οι εκπαιδευτικοί κατανοούν τη σημασία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης (τέτοιοι τρόποι περιλαμβάνουν μηχανισμούς για τη διασφάλιση της πρόσβασης όλων των μαθητών/ριών στο σχολείο, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές τους).
12. Το σχολείο διαθέτει (ή σχεδιάζει να αποκτήσει) ποικίλο σχολικό προσωπικό (αποτελούμενο από γυναίκες και άντρες με διαφορετικό υπόβαθρο όσον αφορά τη φυλή, την εθνικότητα, τη σωματική ικανότητα, τη θρησκεία, τη γλώσσα, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, κ.λπ.). Στις χώρες όπου οι εκπαιδευτικοί διορίζονται στα σχολεία από το κράτος, με βάση τα αποτελέσματα στις εξετάσεις, κ.λπ., το σχολείο αξιοποιεί τα ποικίλα στοιχεία που φέρνει μαζί του το προσωπικό.
13. Το σχολείο σέβεται τους μαθητές/ριες όλων των θρησκειών. Τους παρέχει ευκαιρίες να μάθουν για διαφορετικές θρησκείες και πεποιθήσεις.
14. Το σχολείο διαθέτει σταθερή παροχή καθαρού, πόσιμου νερού και σερβίρει ή πουλάει υγιεινά, θρεπτικά και υψηλής ποιότητας φαγητά/σνακ, ενώ παράλληλα τηρεί και σέβεται τους διατροφικούς κανόνες των διαφόρων θρησκειών.
15. Οι εκπαιδευτικοί θέτουν υψηλές προσδοκίες για όλους τους μαθητές/ριες, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές τους, και τους ενθαρρύνουν να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους.
16. Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν διαθέσιμα βοηθήματα για να υποστηρίξουν τους μαθητές/ριες με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών μαθησιακών αναγκών.
17. Όλοι οι μαθητές/ριες έχουν βιβλία και εκπαιδευτικό υλικό που ανταποκρίνονται στις μαθησιακές τους ανάγκες.
18. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες πραγματοποιούνται με πολλές μορφές, όπως ατομικά, σε ζευγάρια, σε μικρές ομάδες και με ολόκληρη την τάξη όπου εξασφαλίζονται ετερογενείς ομάδες μαθητών/ριών.
19. Οι μαθητές/ριες έχουν την ευκαιρία να μάθουν τη μητρική τους γλώσσα όπου είναι δυνατόν ενώ διδάσκονται την επίσημη γλώσσα/ες.
20. Όλοι/ες οι μαθητές/ριες συμβάλλουν στην ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών και κανόνων για την τάξη και το σχολείο τους με σκοπό την προώθηση της συμπερίληψης, των μη διακρίσεων και την πρόληψη της βίας και της κακοποίησης.
21. Οι διαδικασίες μάθησης και διδασκαλίας, καθώς και τα διδακτικά υλικά εμπλέκουν τους μαθητές/ριες με ισορροπημένο τρόπο και χωρίς διακρίσεις, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές τους.
22. Το σχολείο παρέχει εκπαιδευτικό υλικό στο οποίο απεικονίζονται θετικά τα παιδιά διαφορετικών υποβάθρων και ικανοτήτων. Οι μαθητές/ριες κατανοούν την έννοια της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και μπορούν να εντοπίσουν πολιτιστικές, θρησκευτικές, εθνικές, φυλετικές και άλλες προκαταλήψεις στο εκπαιδευτικό υλικό.
23. Οι μαθητές/ριες με σωματικές αναπηρίες έχουν ευκαιρίες για σωματική άσκηση και παιχνίδι για την ανάπτυξη τους.
24. Η σχολική κουλτούρα ενθαρρύνει τη συνεργασία και την ομαδική δουλειά μεταξύ των εκπαιδευτικών, του υπόλοιπου προσωπικού του σχολείου, των μαθητών/ριών, των γονέων και των μελών της τοπικής κοινωνίας όταν χρειάζεται.
25. Οι μαθητές/ριες και οι γονείς συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων

Δράση:

Επιλέξτε με την ομάδα σας 10 δείκτες από τη λίστα.

Επιλεγμένοι δείκτες για τη συμπερίληψη.	Κατάσταση του συγκεκριμένου δείκτη στο σχολείο μου από το 1 μέχρι το 10.	Βήματα που πρέπει να γίνουν (επιλεγμένα από τις ομάδες συζήτησης).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	

1. Με βάση την παραπάνω λίστα, ετοιμάστε ένα φυλλάδιο ή χαρτιά σεμιναρίου που θα δοθούν σε όλους τους ενδιαφερόμενους που συμμετέχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης.
2. Διοργανώστε συζητήσεις (στρογγυλά τραπέζια) με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη (μαθητές/ριες, εκπαιδευτικούς, μέλη του προσωπικού, γονείς, μέλη διοικητικών συμβουλίων, κ.λπ.). Μπορούν να συναντηθούν με την ευκαιρία μιας μεγάλης σχολικής εκδήλωσης ή προγραμματισμένων συναντήσεων, ανάλογα με τη διαθεσιμότητά τους.
3. Ζητήστε τους να συζητήσουν την αξιολόγηση και τα σχόλιά τους.
4. Αναθέστε τους να υποβάλουν προτάσεις βελτίωσης.
5. Συγκεντρώστε όλα τα σχόλια και τις προτάσεις στην ομάδα σας.
6. Συγκροτήστε ένα σαφές και εφαρμόσιμο γενικό σχέδιο για τους επόμενους 6 έως 12 μήνες.
7. Παρουσιάστε το γενικό σχέδιο σε όλους τους βασικούς εμπλεκόμενους.
8. Σχεδιάστε και γνωστοποιήστε την επόμενη περίοδο αξιολόγησης (Είναι σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια!).

Σχολεία Βασισμένα στα Ανθρώπινα Δικαιώματα - Θέμα 2:

Αποτελεσματικότητα στο Σχολείο μου που είναι Βασισμένο στα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Ενημέρωση

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Αυτή η βασική αρχή αναπτύχθηκε περαιτέρω στον Στόχο 4 της Ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών. Αυτό που χρειάζεται κάθε εκπαιδευτικός να γνωρίζει και να κατανοεί είναι ότι η εκπαίδευση από μόνη της δεν είναι αρκετή. Οι μαθητές/ριες όλων των ηλικιών έχουν **δικαίωμα σε ποιοτική εκπαίδευση** και σε **αποτελεσματικές προσεγγίσεις μάθησης**.

Έτσι, ο κύριος στόχος του σχολείου σας είναι να διασφαλίσει ακριβώς αυτό ότι όλοι οι μαθητές/ριες έχουν την ευκαιρία να επιτύχουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους, ανεξαρτήτως φύλου. Η εκπαίδευση για όλους ως ανθρώπινο δικαίωμα δεν μπορεί να επιτευχθεί αν εσείς, ως διευθυντής/ρια, δεν αναρωτηθείτε αν και πόσο αποτελεσματικό είναι το σχολείο σας στη συστηματική υποστήριξη και πόσο επιτυγχάνουν οι εκπαιδευτικοί να υποστηρίξουν τον καθένα/καθεμία ξεχωριστά με την καθημερινή τους πρακτική στην τάξη.

Η δημιουργία ενός περιβάλλοντος μάθησης που καταδεικνύει και προωθεί έναν ευρύ ορισμό της ποιότητας πρέπει να είναι το επίκεντρο του θέματος 2 – Η αποτελεσματικότητα στο σχολείο σας που είναι βασισμένο στα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Υπάρχουν πολλά πιθανά κριτήρια για την αποτελεσματική μάθηση. Στις ακόλουθες κατηγορίες, προτείνουμε να σκεφτείτε τέσσερις διαστάσεις της ποιότητας: *Η ποιότητα στο περιβάλλον μάθησης, η διάθεση και η ετοιμότητα των μαθητών/ριών για μάθηση, οι διαδικασίες και το περιεχόμενο διδασκαλίας/ μάθησης, και τα αποτελέσματα..*

Τα περιβάλλοντα ποιοτικής μάθησης περιλαμβάνουν:

- πολιτικές και πρακτικές που απαγορεύουν τις άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις, την παρενόχληση, την ταπείνωση, τη βία, τη σωματική τιμωρία και την κατάχρηση ουσιών
- εγκαταστάσεις με κατάλληλες αίθουσες διδασκαλίας, παροχή καθαρού νερού και εγκαταστάσεις υγιεινής
- υπηρεσίες που προάγουν την ασφάλεια και τη σωματική και ψυχοκοινωνική υγεία.

Οι μαθητές/ριες που λαμβάνουν ποιοτική εκπαίδευση είναι:

- υγιείς
- τρέφονται σωστά
- έτοιμοι να μάθουν
- υποστηρίζονται από την οικογένειά τους
- υποστηρίζονται από την τοπική κοινωνία τους

Διαδικασίες και περιεχόμενο ποιοτικής διδασκαλίας-μάθησης:

- μαθητοκεντρικές ικανότητες βασισμένες σε δεξιότητες ζωής,
- προσεγγίσεις σε εκπαιδευτικές και τεχνολογικές εφαρμογές που αποσκοπούν στη μείωση των ανισοτήτων και στην προώθηση της ποιοτικής μάθησης,
- σχετικά προγράμματα σπουδών και κατάλληλο υλικό για γραφή και ανάγνωση (γραμματισμό) και μαθηματικές γνώσεις, και
- βασικές δια βίου γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες.

Ποιοτικά αποτελέσματα:

- καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες),
- κατάλληλοι τρόποι αξιολόγησής τους στην τάξη, στο σχολείο και σε εθνικό επίπεδο.

Προετοιμασία:

Ποια βήματα να ακολουθήσετε;

1. Δημιουργήστε μία ομάδα με την οποία θα συνεργάζεστε καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Ξεκινήστε συζητώντας από κοινού με την ομάδα σας τη συνολική προσέγγιση και λάβετε υπόψη τη λίστα των 28 δεικτών.

α. Επιλέξτε αυτούς που είναι σημαντικοί για το σχολείο σας.

β. Προσθέστε τυχόν δείκτες που θεωρείτε ότι λείπουν.

γ. Συμπληρώστε το έντυπο με δέκα περίπου δείκτες που θεωρείτε σημαντικούς. Βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει μερικούς στους οποίους έχετε καλές επιδόσεις και μερικούς στους οποίους χρειάζεστε περαιτέρω ανάπτυξη.

2. Ετοιμάστε ένα ομαδικό σχέδιο δράσης και ένα χρονοδιάγραμμα για μία πρώτη αξιολόγηση, που θα αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την περαιτέρω ανάπτυξη. Συμπεριλάβετε στην αξιολόγηση:

α. Μαθητές/ριες

β. Εκπαιδευτικούς

γ. Λοιπό προσωπικό του σχολείου

δ. Γονείς

ε. Σχολικό συμβούλιο

στ. Μέλη της κοινότητας με τα οποία μπορεί να συνεργάζεστε

ζ. ...

3. Αναπτύξτε το σχέδιο δράσης και το χρονοδιάγραμμα. Βεβαιωθείτε ότι περιλαμβάνουν

Το προφίλ του σχολείου μετά την πρώτη αξιολόγηση.

β. Βήματα προς υλοποίηση (τους επόμενους 6 - 12 μήνες).

γ. Μία δεύτερη αξιολόγηση για να ενημερωθείτε για τις εξελίξεις.

28 πιθανοί δείκτες για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχολείου σας:

- 1) Το σχολείο έχει σαφή δήλωση αποστολής και/ή οράματος που παρουσιάζεται σε εμφανή θέση και έχει εξηγηθεί επαρκώς σε όλο το προσωπικό του σχολείου, τους μαθητές/ριες, τους γονείς και τα μέλη της τοπικής κοινωνίας.
- 2) Το σχολείο διαθέτει, παρακολουθεί και εφαρμόζει πολιτικές ενάντια σε κάθε μορφή διακρίσεων που σχετίζονται με την εγγραφή και τη διδασκαλία.
- 3) Το σχολείο διαθέτει, παρακολουθεί και εφαρμόζει πολιτικές κατά της σωματικής τιμωρίας και κάθε άλλης μορφής βίας.
- 4) Το σχολείο διαθέτει, παρακολουθεί και εφαρμόζει πολιτικές για τη σωστή υγιεινή των εκπαιδευτικών, του προσωπικού και των μαθητών/ριών.
- 5) Ο/Η διευθυντής/ρια του σχολείου παρέχει στρατηγική διοίκηση και αποτελεσματική ηγεσία καθοδηγούμενη από ένα γραπτό πλάνο εποπτείας.
- 6) Το σχολείο συνεργάζεται με τοπικά νηπιαγωγεία για να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη ανάπτυξη της πρώιμης παιδικής ηλικίας
- 7) Υπάρχουν επαρκή θρανία, καρέκλες και παροχές στην τάξη για την κάλυψη των αναγκών και των ικανοτήτων όλων των μαθητών/ριών.
- 8) Οι σχολικοί χώροι παρέχουν επαρκή περιθώρια στους μαθητές/ριες ώστε να παίζουν με ασφάλεια και –αν είναι δυνατόν– δημιουργικά.
- 9) Τα σχολικά κτίρια και οι εγκαταστάσεις είναι καθαρά, ασφαλή και συντηρούνται τακτικά.
- 10) Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι οργανωμένες και διαθέτουν επαρκή φωτισμό, αερισμό, θέρμανση και ψύξη.
- 11) Διατίθεται επαρκής αριθμός καθαρών τουαλετών χωριστών για κορίτσια και αγόρια, καθώς και για γυναίκες και άντρες του προσωπικού του σχολείου.
- 12) Όλοι/ες οι μαθητές/ριες έχουν εύκολη πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό.
- 13) Το σχολείο παρέχει και συντηρεί κάδους απορριμμάτων σε επαρκή αριθμό.
- 14) Το πρόγραμμα σπουδών και οι εργασίες στην τάξη υποστηρίζουν με ουσιαστικό και πρακτικό τρόπο τις μαθησιακές ανάγκες κάθε μαθητή/ριας. Αν όχι, συνιστώνται όσο το δυνατόν περισσότερες σχετικές προσαρμογές του προγράμματος σπουδών.
- 15) Οι εκπαιδευτικοί είναι έτοιμοι και μπορούν να διαχειριστούν αμφιλεγόμενα ζητήματα (που μπορεί να προκύψουν από το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού, των βιβλίων και των μαθησιακών βοηθημάτων) και είναι προετοιμασμένοι να ενθαρρύνουν την κριτική σκέψη και κατανόηση.
- 16) Οι εκπαιδευτικοί προετοιμάζουν τακτικά σχέδια μαθημάτων και τα αναπροσαρμόζουν κατάλληλα.
- 17) Οι εκπαιδευτικοί, όταν χρειάζεται, υποστηρίζουν τους μαθητές/ριες στην κατάκτηση της επίσημης γλώσσας/ών διδασκαλίας, ενώ παράλληλα σέβονται και υποστηρίζουν την εκμάθηση της μητρικής γλώσσας των παιδιών – όσο είναι δυνατόν.
- 18) Οι εκπαιδευτικοί λαμβάνουν κατάλληλη κατάρτιση στις μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις μάθησης, ώστε να διασφαλίζεται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών/ριών, ο σεβασμός προς τις ατομικές διαφορές και η προώθηση της ευημερίας των μαθητών/ριών. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν διδακτικές μεθόδους κατάλληλες για την ηλικία, τις ικανότητες και τους τρόπους μάθησης κάθε μαθητή/ριας.
- 19) Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τακτικά τις επιδόσεις των μαθητών/ριών τους, χρησιμοποιώντας διαφορετικούς τρόπους αξιολόγησης, με σκοπό την παροχή ανατροφοδότησης και καθοδήγησης για τη βελτίωση των μαθητών/ριών.
- 20) Όλοι οι μαθητές/ριες ενθαρρύνονται να συνεργάζονται σε ευέλικτες και ετερογενείς ομάδες για την επίλυση προβλημάτων, την υλοποίηση ερευνητικών εργασιών (projects) και την επίτευξη των μαθησιακών τους στόχων.
- 21) Όλοι οι μαθητές/ριες ενθαρρύνονται να εκφράσουν τις απόψεις και τα συναισθήματά τους μέσω των τεχνών (της μουσικής, του σχεδίου, του θεάτρου, της φωτογραφίας, κ.λπ.)
- 22) Η μάθηση στην τάξη είναι ευέλικτη, δυναμική και ενεργητική, και πραγματοποιείται σε ένα πλαίσιο οργάνωσης και σταθερότητας.
- 23) Κάθε σχολική αίθουσα έχει τη δική της «γωνιά του μαθητή/ριας» με συμπληρωματικό υλικό μάθησης και ψυχαγωγίας, καθώς και παρουσιάσεις των εργασιών των μαθητών/ριών.
- 24) Το σχολείο λαμβάνει θετικά μέτρα για την αύξηση της αναγνώρισης των εκπαιδευτικών, όπως να διευκολύνει τις προαγωγές – όπου αυτό είναι δυνατόν – και να παρουσιάζει τα επιτεύγματά τους.
- 25) Οι εκπαιδευτικοί στηρίζουν τις ομάδες τους μέσω της ανταλλαγής αποτελεσματικών διδακτικών τεχνικών και εμπειριών.
- 26) Οι εκπαιδευτικοί έχουν ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης καθώς και καινοτομίας (π.χ. μέσω μάθησης με βάση το σχέδιο εργασίας (project) ή μέσω τεχνικών αυτοαξιολόγησης/αξιολόγησης από ομότιμους).
- 27) Οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δική τους αίθουσα και/ή χώρο εργασίας.
- 28) Η κοινότητα κινητοποιείται για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και της διδασκαλίας τους.

Δράση

Επιλέξτε με την ομάδα σας 10 δείκτες από τη λίστα.

Επιλεγμένοι δείκτες για την αποτελεσματικότητα	Κατάσταση του συγκεκριμένου δείκτη στο σχολείο μου από το 1 μέχρι το 10.	Βήματα που πρέπει να γίνουν (επιλεγμένα από τις ομάδες συζήτησης).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Με βάση την παραπάνω λίστα, ετοιμάστε ένα φυλλάδιο ή χαρτί σεμιναρίου που θα δοθούν σε όλους τους ενδιαφερόμενους που συμμετέχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης.
2. Διοργανώστε συζητήσεις (στρογγυλά τραπέζια) με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη (μαθητές/ριες, εκπαιδευτικούς, μέλη του προσωπικού, γονείς, μέλη διοικητικών συμβουλίων, κ.λπ.). Μπορούν να συναντηθούν με την ευκαιρία μιας μεγάλης σχολικής εκδήλωσης ή προγραμματισμένων συναντήσεων, ανάλογα με τη διαθεσιμότητά τους.
3. Ζητήστε τους να συζητήσουν την αξιολόγηση και τα σχόλιά τους.
4. Αναθέστε τους να υποβάλουν προτάσεις βελτίωσης.
5. Συγκεντρώστε όλα τα σχόλια και τις προτάσεις στην ομάδα σας.
6. Συγκροτήστε ένα σαφές και εφαρμόσιμο γενικό σχέδιο για τους επόμενους 6 έως 12 μήνες
7. Παρουσιάστε το γενικό σχέδιο σε όλους τους βασικούς εμπλεκόμενους.
8. Σχεδιάστε και γνωστοποιήστε την επόμενη περίοδο αξιολόγησης (Είναι σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια!).

Σχολεία Βασισμένα στα Ανθρώπινα Δικαιώματα - Θέμα 3:

Αξιολόγηση των πολιτικών σχετικά με την ευημερία, την ασφάλεια και την προστασία στο σχολείο μου που είναι Βασισμένο στα Ανθρώπινα Δικαιώματα:

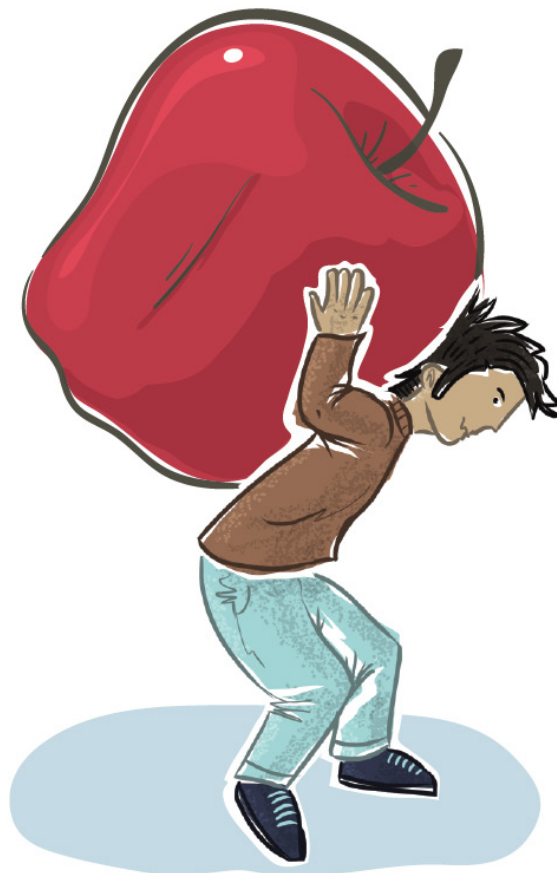
Ενημέρωση

Η σωματική, ψυχική και κοινωνική ευημερία είναι αλληλένδετοι βασικοί παράγοντες για την επίτευξη καλών μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η καλή σωματική υγεία του μαθητή/ριας ενθαρρύνει την εγγραφή στο σχολείο (ιδιαίτερα από τον μη προνομιούχο πληθυσμό όσον αφορά την εκπαίδευση), μειώνει τις απουσίες και την επανάληψη των τάξεων και ενισχύει τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα. Όσον αφορά τη ψυχική υγεία, είναι κάτι περισσότερο από την απουσία ψυχικής ασθένειας. Η ψυχική υγεία είναι μία κατάσταση ευημερίας που επιτρέπει στους ανθρώπους να αξιοποιούν τις μαθησιακές τους δυνατότητες, να διαχειρίζονται το φυσιολογικό άγχος και να επικοινωνούν με την κοινότητα και τους φίλους τους, γεγονός που με τη σειρά του συμβάλλει στην κοινωνική ευημερία.

Εκτός από την αύξηση των ευκαιριών και των επιλογών στη ζωή ενός ατόμου, η προώθηση της σωματικής ευεξίας και ψυχικής υγείας, ως μία βασική εκπαιδευτική λειτουργία, βοηθά τους μαθητές/ριες να προετοιμαστούν για.

- επιτυχή καθοδήγηση στο εκπαιδευτικό τους ταξίδι,
- ενίσχυση της ανθεκτικότητας ενάντια στις αντιξοότητες,
- ανάπτυξη ικανοτήτων πρόληψης για την αντιμετώπιση σωματικών και ψυχικών ασθενειών.

Επιπλέον, τους παρέχει τις δεξιότητες και την αυτοπεποίθηση ώστε να αναζητήσουν βοήθεια για έγκαιρη παρέμβαση αν χρειαστεί. (<https://www.education.vic.gov.au/school/teachers/health/mentalhealth/Pages/promoting-mental-health.aspx> 21 Αυγούστου 2020)

Παρόλο που μοιράζετε την ευθύνη σας για τη γενική ευημερία των μαθητών/ριών με άλλους εμπλεκόμενους φορείς, τα σχολεία πρέπει να παρέχουν σημαντική καθοδήγηση και θετική επιρροή σε πολλούς τομείς μέσω της καθημερινής πρακτικής:

1. Οι πολιτικές που σχετίζονται με την ευημερία στα σχολεία συμβάλλουν στη διασφάλιση ενός ασφαλούς και προστατευμένου φυσικού περιβάλλοντος και ενός θετικού ψυχοκοινωνικού περιβάλλοντος για τους μαθητές/ριες, προστατεύοντάς τους με αυτό τον τρόπο προληπτικά από τραυματισμούς και βία, όπως ο εκφοβισμός, η κακοποίηση ή η σεξουαλική παρενόχληση.

2. Η παροχή πόσιμου νερού και εγκαταστάσεων υγιεινής, ως πρώτο βήμα για τη δημιουργία ενός υγιούς σχολικού περιβάλλοντος, ενισχύει τις θετικές συνήθειες και συμπεριφορές υγιεινής. Όλοι γνωρίζουμε πόσο σημαντικό είναι αυτό, λαμβάνοντας υπόψη την πανδημία του COVID-19. Το σχολείο σας θα προσπαθήσει επίσης να παρέχει ξεχωριστές εγκαταστάσεις υγιεινής και ιδιωτικότητα για τα κορίτσια ως ένα σημαντικό παράγοντα για την μείωση των απουσιών κατά τη διάρκεια και πριν από την περίοδο της εμμήνου ρύσεως.

3. Η αγωγή υγείας με βάση τις δεξιότητες, που επικεντρώνεται στην ανάπτυξη γνώσεων, στάσεων, αξιών και συναφών δεξιοτήτων ζωής που απαιτούνται για τη λήψη κατάλληλων, θετικών αποφάσεων, την καθιέρωση δια βίου υγιεινών πρακτικών και τη μείωση της ευαλωτότητας στην κατάχρηση ουσιών.

4. Στο σχολείο σας παρέχονται κατάλληλα μαθήματα Φυσικής Αγωγής, τα οποία μπορούν να έχουν μία θετική επίδραση στη σωματική υγεία, την αυτοεκτίμηση, τη γνωστική λειτουργία και τα επίπεδα πίεσης και άγχους των μαθητών/ριών σας.

5. Οι υπηρεσίες υγείας και διατροφής βασισμένες στο σχολείο που είναι προσβάσιμες και ασφαλείς και μπορούν να αντιμετωπίσουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα συνηθισμένα και σημαντικά προβλήματα.

6. Το σχολείο σας στοχεύει **στη βελτίωση της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών/ριών** με την παροχή ενός ασφαλούς και υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των καταστάσεων που σχετίζονται με τα διαλείμματα στο σχολείο, τις εξωσχολικές δραστηριότητες και τη διαδρομή μεταξύ του σχολείου και του σπιτιού. Αυτά τα διαφορετικά περιβάλλοντα που σχετίζονται με το σχολείο επηρεάζουν σημαντικά το πώς αισθάνονται οι μαθητές/ριες όταν πηγαίνουν στο σχολείο και τη δημιουργία του βέλτιστου κοινωνικοσυναισθηματικού κλίματος της αποτελεσματικής και αποδοτικής μάθησης.

7. Η σωματική τιμωρία των μαθητών/ριών απαγορεύεται στο σχολείο σας. Η σωματική τιμωρία στα σχολεία απαγορεύεται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες ως μη αποδεκτή και επιζήμια για τη ψυχική υγεία και την αποτελεσματική μάθηση. Η σωματική τιμωρία καταστέλλει την ανεπιθύμητη συμπεριφορά για μικρό χρονικό διάστημα, δημιουργώντας παράλληλα ένα κλίμα φόβου ή ντροπής. Συνδέεται επίσης με υψηλά ποσοστά προβλημάτων ψυχικής υγείας, συμπεριλαμβανομένης της κατάχρησης ουσιών αργότερα στην ενηλικίωση. Υπάρχουν όλο και περισσότερα στοιχεία ότι η πειθαρχία μαθαίνεται από την ενθάρρυνση, καθώς και από τις συνέπειες που είναι δίκαιες, σταθερές και ξεκάθαρες.

Προετοιμασία

Ποια βήματα να ακολουθήσετε;

1. Δημιουργήστε μία ομάδα με την οποία θα συνεργάζεστε καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Ξεκινήστε συζητώντας από κοινού με την ομάδα σας την προσέγγιση και λάβετε υπόψη τη λίστα των δεικτών.

α. Επιλέξτε τους σημαντικούς για το σχολείο σας.

β. Προσθέστε τυχόν δείκτες που θεωρείτε ότι λείπουν.

γ. Συμπληρώστε το έντυπο με δέκα περίπου δείκτες που θεωρείτε σημαντικούς. Βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει μερικούς στους οποίους έχετε καλές επιδόσεις και μερικούς στους οποίους χρειάζεστε περαιτέρω ανάπτυξη.

2. Ετοιμάστε μαζί με την ομάδα σας ένα σχέδιο δράσης και ένα χρονοδιάγραμμα για μία πρώτη αξιολόγηση, που θα αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την περαιτέρω ανάπτυξη. Συμπεριλάβετε στην αξιολόγηση:

α. Μαθητές/ριες

β. Εκπαιδευτικούς

γ. Λοιπό προσωπικό του σχολείου

δ. Γονείς

ε. Σχολικό συμβούλιο

στ. Μέλη της κοινότητας με τα οποία μπορεί να συνεργάζεστε

ζ. ...

3. Αναπτύξτε το σχέδιο δράσης και το χρονοδιάγραμμα. Βεβαιωθείτε ότι περιλαμβάνουν

α. Το προφίλ του σχολείου μετά την πρώτη αξιολόγηση.

β. Βήματα προς υλοποίηση (τους επόμενους 6 μήνες).

γ. Μία δεύτερη αξιολόγηση για να ενημερωθείτε για τις εξελίξεις.

20 πιθανοί δείκτες για την αξιολόγηση της υγείας, της ασφάλειας και της προστασίας στο σχολείο σας:

- 1) Τα σχολικά κτίρια και οι εγκαταστάσεις είναι καθαρά, ασφαλή και συντηρούνται τακτικά.
- 2) Καθαρό και πόσιμο νερό είναι διαθέσιμο για όλους τους μαθητές/ριες και το προσωπικό του σχολείου.
- 3) Η παροχή σχολικών γευμάτων (εφόσον υπάρχει) προσφέρει ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα και τηρεί όλους τους κανόνες υγιεινής.
- 4) Το σχολείο διαθέτει και εφαρμόζει πολιτικές για την παροχή ενός ασφαλούς φυσικού περιβάλλοντος με προστασία από φυσικούς και χημικούς κινδύνους που μπορούν να απειλήσουν την ασφάλεια και την υγεία των μαθητών/ριών και του προσωπικού του σχολείου.
- 5) Το σχολείο διαθέτει και εφαρμόζει πολιτικές για την κατάρτιση και διαθέτει πιστοποιημένους εκπαιδευτικούς για τη διαχείριση απλών παρεμβάσεων υγείας σε συνεργασία με τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας.
- 6) Το σχολείο διαθέτει και εφαρμόζει πολιτικές, προγράμματα και διαδικασίες σχεδιασμένες για τον εντοπισμό, την πρόληψη και την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού, της παρενόχλησης, της βίας, της παιδικής κακοποίησης και παραμέλησης, που είναι κατανοητές και γνωστές σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.
- 7) Το σχολείο διαθέτει και εφαρμόζει αγωγή υγείας με βάση τις δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης επικίνδυνης συμπεριφοράς όσον αφορά την κατάχρηση ουσιών και τον ιό του HIV/AIDS.
- 8) Το σχολείο διαθέτει πολιτικές που επιτρέπουν στα κορίτσια που είναι έγκυες να παραμείνουν εγγεγραμμένα, και τα ενθαρρύνουν να επιστρέψουν στο σχολείο μετά τον τοκετό.
- 9) Το σχολείο διαθέτει και εφαρμόζει πολιτικές που απαγορεύουν τη σωματική τιμωρία και προωθούν τη μη βίαιη τιμωρία ως μία αποδεκτή πειθαρχική διαδικασία.
- 10) Το σχολείο έχει πολιτικές και διαδικασίες που βοηθούν τους εκπαιδευτικούς να αντιμετωπίσουν δίκαια και με συνέπεια την επιθετικότητα και τη βία.
- 11) Οι εκπαιδευτικοί δεν καταφεύγουν σε σωματική ή συναισθηματική τιμωρία ή άλλες επιθετικές συμπεριφορές για να πειθαρχήσουν τους μαθητές.
- 12) Οι σχολικοί κανόνες πειθαρχίας είναι πρακτικοί και σαφείς για όλους/ες.
- 13) Το σχολείο διαθέτει κώδικα συμπεριφοράς που ορίζει τον τρόπο με τον οποίο αναμένεται να συμπεριφέρονται οι μαθητές/ριες.
- 14) Το σχολείο διαθέτει και εφαρμόζει αποδεκτές πολιτικές για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των σχετικών τεχνολογιών ΤΠΕ.
- 15) Οι μαθητές/ριες και οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ασφαλείς στο σχολείο.
- 16) Το προσωπικό του σχολείου παροτρύνει τους μαθητές/ριες να νοιάζονται ο ένας τον άλλον.
- 17) Οι μαθητές/ριες είναι βέβαιοι ότι θα λάβουν βοήθεια και υποστήριξη όταν τη χρειάζονται.
- 18) Το σχολείο ενσωματώνει στο πρόγραμμα σπουδών του την αγωγή υγείας βασισμένη στις δεξιότητες ζωής.
- 19) Τα προγράμματα δεξιοτήτων ζωής προσαρμόζονται ώστε να ανταποκρίνονται στους τοπικούς κοινωνικοπολιτισμικούς κανόνες, αξίες και θρησκευτικές πεποιθήσεις.
- 20) Οι γονείς έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν τις πολιτικές και τους κώδικες συμπεριφοράς του σχολείου και καλούνται να συμβάλουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του σχολείου.

Δράση

Επιλέξτε με την ομάδα σας 10 δείκτες από τη λίστα.

Επιλεγμένοι δείκτες για την υγεία, την ασφάλεια και την προστασία.	Κατάσταση του συγκεκριμένου δείκτη στο σχολείο μου από το 1 μέχρι το 10.	Βήματα που πρέπει να γίνουν (επιλεγμένα από τις ομάδες συζήτησης).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Με βάση την παραπάνω λίστα, ετοιμάστε ένα φυλλάδιο ή χαρτιά σεμιναρίου που θα δοθούν σε όλους τους ενδιαφερόμενους που συμμετέχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης.

2. Διοργανώστε συζητήσεις (στρογγυλά τραπέζια) με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη (μαθητές/ριες, εκπαιδευτικούς, μέλη του προσωπικού, γονείς, μέλη διοικητικών συμβουλίων, κ.λπ.). Μπορούν να συναντηθούν με την ευκαιρία μιας μεγάλης σχολικής εκδήλωσης ή προγραμματισμένων συναντήσεων, ανάλογα με τη διαθεσιμότητά τους.

3. Ζητήστε τους να συζητήσουν την αξιολόγηση και τα σχόλιά τους.

4. Αναθέστε τους να υποβάλουν προτάσεις βελτίωσης.

5. Συγκεντρώστε όλα τα σχόλια και τις προτάσεις στην ομάδα σας.

6. Συγκροτήστε ένα σαφές και εφαρμόσιμο γενικό σχέδιο για τους επόμενους 6 έως 12 μήνες.

7. Παρουσιάστε το γενικό σχέδιο σε όλους τους βασικούς εμπλεκόμενους.

8. Σχεδιάστε και γνωστοποιήστε την επόμενη περίοδο αξιολόγησης (Είναι σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια!).

Σχολεία Βασισμένα στα Ανθρώπινα Δικαιώματα - Θέμα 4:

Αξιολόγηση των πρακτικών φιλικών στο φύλο (gender-friendliness) στο σχολείο μου που είναι Βασισμένο στα Ανθρώπινα Δικαιώματα:

Ενημέρωση

Η ισότητα των φύλων βρίσκεται στο επίκεντρο των αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αξιών των Ηνωμένων Εθνών. Οι αρχές που συνδέονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα απαγορεύουν τις έμφυλες διακρίσεις, πράγμα που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να προωθούν την ισότητα των φύλων. Σύμφωνα με τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 5 του ΟΗΕ, η ισότητα των φύλων δεν αποτελεί μόνο θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, αλλά και απαραίτητη βάση για έναν ειρηνικό, πιο ευημερούμενο και βιώσιμο κόσμο.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το βιολογικό φύλο (sex) και το κοινωνικό φύλο (gender) είναι και τα δύο σημαντικοί καθοριστικοί παράγοντες της υγείας. Το βιολογικό φύλο και το κοινωνικό δομημένο φύλο αλληλεπιδρούν προκαλώντας διαφοροποιημένους κινδύνους και ευαλωτότητα στην ασθένεια, καθώς και διαφορές σε συμπεριφορές προαγωγής της υγείας και αποτελεσμάτων στην υγεία των γυναικών και των ανδρών. Το «κοινωνικό φύλο» περιγράφει εκείνα τα χαρακτηριστικά των γυναικών και των αντρών που δημιουργούνται σε μεγάλο βαθμό κοινωνικά, ενώ το «βιολογικό φύλο» περιλαμβάνει εκείνα που έχουν προσδιοριστεί βιολογικά. Ωστόσο, οι όροι αυτοί χρησιμοποιούνται συχνά εσφαλμένα στην επιστημονική βιβλιογραφία, την πολιτική υγείας και τη νομοθεσία. (<https://www.who.int/genomics/gender/en/> 21 Αυγούστου, 2020).

Ως κοινωνικό φύλο νοούνται οι σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών, τόσο σε επίπεδο αντίληψης όσο και σε πραγματικό επίπεδο. Το κοινωνικό φύλο δεν καθορίζεται βιολογικά με βάση τα χαρακτηριστικά του φύλου είτε των γυναικών είτε των ανδρών. Το κοινωνικό φύλο είναι κοινωνικά κατασκευασμένο. Είναι μία κεντρική οργανωτική αρχή των κοινωνιών και συχνά διέπει τις διαδικασίες της παραγωγής και της αναπαραγωγής, της κατανάλωσης και της διανομής. Παρά τον ορισμό αυτό, το κοινωνικό φύλο συχνά παρερμηνεύεται ως υποστήριξη μόνο των γυναικών. Ωστόσο, τα ζητήματα φύλου επικεντρώνονται στις γυναίκες και στη σχέση μεταξύ ανδρών και γυναικών, στους ρόλους τους, στην πρόσβαση και στον έλεγχο των πόρων, στην κατανομή της εργασίας, στα συμφέροντα και στις ανάγκες. Οι σχέσεις των φύλων επηρεάζουν την ασφάλεια των οικογενειών, την οικογενειακή ευημερία, τον προγραμματισμό, την παραγωγή και πολλές άλλες πτυχές της ζωής.

Το κοινωνικό φύλο αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο όλων των τομέων της εκπαίδευσης, προκειμένου να διασφαλιστεί όχι μόνο η κάλυψη των βασικών αναγκών των κοριτσιών και των αγοριών, αλλά και η ευκαιρία – ανεξαρτήτως φύλου – να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους και να αντιληφθούν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Δυστυχώς, οι επαγγελματίες της εκπαίδευσης συχνά εξισώνουν το κοινωνικό φύλο με ορισμένες «αναμενόμενες» συμπεριφορές (τι «πρέπει να κάνουν τα αγόρια» έναντι του τι «πρέπει να κάνουν τα κορίτσια»). Δεν βλέπουν την ευρύτερη εικόνα των κοινωνικά κατασκευασμένων ρόλων και στερεοτύπων που οδηγούν σε τέτοιες συμπεριφορές.

Οι έμφυλοι ρόλοι δημιουργούνται από μία κοινωνία και κληροδοτούνται από γενιά σε γενιά ως μέρος της κουλτούρας μιας κοινωνίας. Επειδή το κοινωνικό φύλο είναι ένα κατασκευασμα που μαθαίνεται σε κοινωνικό επίπεδο (για παράδειγμα στην οικογένεια ή στο σχολείο), οτιδήποτε σχετίζεται με αυτό μπορεί να αλλάξει για να επιτευχθεί δικαιοσύνη και ισότητα τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άντρες..

Όσον αφορά το σχολείο και τη μάθηση, οι στάσεις και οι ενέργειες των οικογενειών και των εκπαιδευτικών μπορούν να επηρεάσουν δραματικά τη γνωστική ανάπτυξη των κοριτσιών και των αγοριών. Οι οικογένειες άμεσα ή έμμεσα καθορίζουν τους διαφορετικούς ρόλους που πρέπει να διαδραματίζουν τα αγόρια και τα κορίτσια, και αυτή η διαδικασία ξεκινά νωρίς. Η διαπολιτισμική έρευνα δείχνει ότι τα παιδιά αρχίζουν να γνωρίζουν τις έμφυλες διαφορές και στερεότυπα σε ηλικία περίπου δύο έως τριών ετών. Μέχρι την ηλικία των τεσσάρων έως πέντε ετών, τα παιδιά είναι συχνά πιο αυστηρά και προκατειλημμένα από ό,τι θα είναι αργότερα. Όλοι/ες μεγαλώνουν ανάμεσα στις επιρροές των οικογενειών τους και του σχολείου που φοιτούν για πολλά χρόνια, πολλές ώρες την ημέρα.

Διαφορές λόγω φύλου στις θεσμικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις αποτελούν ένα είδος έμφυλης διάκρισης στο εκπαιδευτικό σύστημα που μπορεί να επηρεάσει τόσο τους άνδρες όσο και τις γυναίκες κατά τη διάρκεια αλλά και μετά τις εκπαιδευτικές τους εμπειρίες. Σε παγκόσμιο μέσο όρο, οι άνδρες είναι πιθανότερο να είναι εγγράμματοι, αν και οι γυναίκες έχουν υψηλότερες βαθμολογίες σε πολλές χώρες. Οι άνδρες και οι γυναίκες, κατά την επίτευξη των εκπαιδευτικών τους στόχων, ανακαλύπτουν ότι έχουν διαφορές λόγω φύλου. Παρόλο που οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν το ίδιο επίπεδο εκπαίδευσης, είναι πιο δύσκολο για τις γυναίκες να κατέχουν θέσεις ως ανώτερα διοικητικά στελέχη, και οι μελλοντικές θέσεις εργασίας και οι οικονομικές ανησυχίες μπορεί να ενταθούν. Στο παρελθόν οι άνδρες συνήθιζαν να μορφώνονται περισσότερο από τις γυναίκες, αλλά το χάσμα που υπήρχε στην εκπαίδευση μεταξύ των φύλων έχει αντιστραφεί στις περισσότερες δυτικές και πολλές μη δυτικές χώρες.

Είναι συνηθισμένο στο σχολείο σας να τίθενται ερωτήσεις όπως αυτές: «Υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις ώστε να μην καθαρίζουν μόνο τα κορίτσια την τάξη;» ή «Τι θα συνέβαινε αν τα αγόρια καθάριζαν, ενώ τα κορίτσια μετακινούσαν τα θρανία;» Αυτό το είδος κριτικής σκέψης μπορεί να εμπνεύσει τους ανθρώπους να προβληματιστούν, να επανεξετάσουν και να παρατηρήσουν πιο προσεκτικά τις δικές τους υποθέσεις.

Τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν ίσες ευκαιρίες για να εγγραφούν στο σχολείο σας; Τα κορίτσια και τα αγόρια στο σχολείο σας αλληλεπιδρούν μεταξύ τους ως ίσοι; Τα κορίτσια και τα αγόρια αλληλεπιδρούν διαφορετικά με τους εκπαιδευτικούς τους (άνδρες και γυναίκες); Τα έμφυλα στερεότυπα αντικατοπτρίζονται στο πρόγραμμα σπουδών που διδάσκονται οι μαθητές, στα βιβλία που χρησιμοποιούν, καθώς και στους συλλόγους και στις εξωσχολικές δραστηριότητες του σχολείου σας που είναι ανοιχτές και διαθέσιμες για τα κορίτσια και τα αγόρια;

Ο στόχος της αξιολόγησης της ευαισθησίας του σχολείου σας ως προς τη διάσταση του φύλου είναι η προώθηση της ισότητας των φύλων. Αυτή η προσπάθεια γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ κοριτσιών και αγοριών, όσον αφορά το σχολικό κλίμα και τις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης, απαιτεί ειλικρίνεια και μια βήμα προς βήμα προσέγγιση.

Προετοιμασία

Ποια βήματα να ακολουθήσετε;

1. Δημιουργήστε μία ομάδα με την οποία συνεργάζεστε καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Ξεκινήστε συζητώντας από κοινού με την ομάδα σας την προσέγγιση και λάβετε υπόψη τη λίστα των δεικτών.

α. Επιλέξτε τους σημαντικούς για το σχολείο σας.

β. Προσθέστε τυχόν δείκτες που θεωρείτε ότι λείπουν.

γ. Συμπληρώστε το έντυπο με δέκα περίπου δείκτες που θεωρείτε σημαντικούς. Βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει μερικούς στους οποίους έχετε καλές επιδόσεις και μερικούς στους οποίους χρειάζεστε περαιτέρω ανάπτυξη.

2. Ετοιμάστε μαζί με την ομάδα σας ένα σχέδιο δράσης και ένα χρονοδιάγραμμα για μία πρώτη αξιολόγηση, που θα αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την περαιτέρω ανάπτυξη. Συμπεριλάβετε στην αξιολόγηση

α. Μαθητές/ριες

β. Εκπαιδευτικούς

γ. Λοιπό προσωπικό του σχολείου

δ. Γονείς

ε. Σχολικό συμβούλιο

στ. Μέλη της κοινότητας με τα οποία μπορεί να συνεργάζεστε

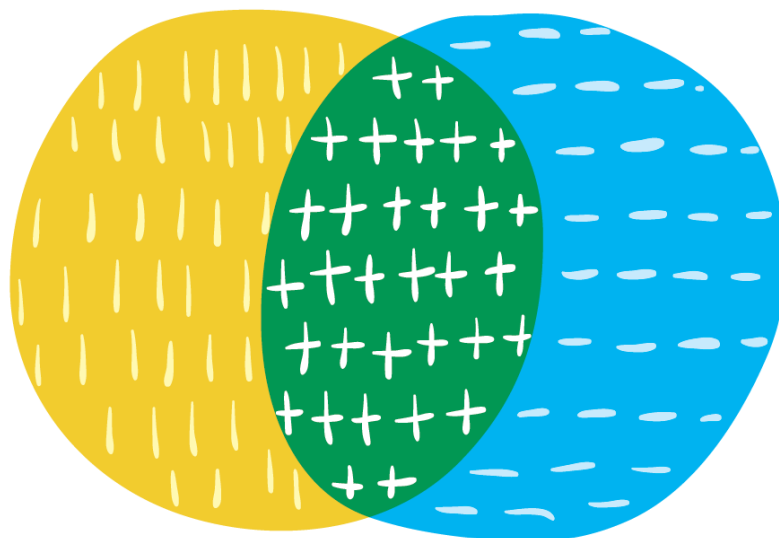
ζ. ...

3. Αναπτύξτε το σχέδιο δράσης και το χρονοδιάγραμμα. Βεβαιωθείτε ότι περιλαμβάνουν

α. Το προφίλ του σχολείου μετά την πρώτη αξιολόγηση.

β. Βήματα προς υλοποίηση (τους επόμενους 6 μήνες).

γ. Μία δεύτερη αξιολόγηση για να ενημερωθείτε για τις εξελίξεις.

24 πιθανοί δείκτες για την αξιολόγηση της ισορροπημένης, σε σχέση με το φύλο, εκπαίδευσης και συμπεριφοράς στο σχολείο σας:

- 1) Υπάρχουν και εφαρμόζονται μία σαφή δήλωση αποστολής και/ή οράματος και πολιτικές κατά των έμφυλων διακρίσεων στην εγγραφή και στις πρακτικές διδασκαλίας/μάθησης.
- 2) Τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν ίση πρόσβαση στη δωρεάν και υποχρεωτική εκπαίδευση.
- 3) Τα κορίτσια και τα αγόρια συμμετέχουν ισότιμα στον καθορισμό κανόνων και κανονισμών στην τάξη και στο σχολείο και στον καθορισμό πειθαρχικών μέτρων, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη των διακρίσεων, της βίας και της κακοποίησης.
- 4) Οι γονείς και οι επικεφαλής της κοινότητας εκτιμούν εξίσου τις γυναίκες και τους άνδρες εκπαιδευτικούς.
- 5) Τα κορίτσια στο σχολείο έχουν πρόσβαση σε προϊόντα και εγκαταστάσεις γυναικείας υγιεινής.
- 6) Τα κορίτσια έχουν την ίδια πρόσβαση και τις ίδιες ευκαιρίες για σωματική άσκηση, παιχνίδι και άλλες εξωσχολικές δραστηριότητες όπως τα αγόρια.
- 7) Το πρόγραμμα σπουδών αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα και τις καθημερινές ανάγκες τόσο των κοριτσιών όσο και των αγοριών. Αν όχι, συνιστώνται όσο το δυνατόν περισσότερες διορθωτικές προσαρμογές του προγράμματος σπουδών.
- 8) Τα διδακτικά και μαθησιακά υλικά που παρέχονται από το σχολείο παρουσιάζουν κορίτσια και αγόρια ποικίλων κοινωνικοοικονομικών υποβάθρων με ισότιμη προβολή, δυνατότητες και σεβασμό.
- 9) Τα εκπαιδευτικά υλικά που παρέχονται από το σχολείο είναι απαλλαγμένα από έμφυλες προκαταλήψεις (π.χ. χρησιμοποιούν με την ίδια συχνότητα όρους όπως «αυτός» ή «αυτή»).
- 10) Οι ρόλοι, οι υποχρεώσεις και οι δραστηριότητες των κοριτσιών και των αγοριών φανερώνουν μία ισορροπία εξουσίας και λήψης αποφάσεων.
- 11) Τα έμφυλα στερεότυπα αντιστρέφονται (π.χ. τα κορίτσια μπορεί να είναι γιατροί ή επιστήμονες, τα αγόρια μπορεί να είναι δάσκαλοι ή νοσηλεύτες).
- 12) Τα κορίτσια και τα αγόρια απεικονίζονται σε φωτογραφίες, γραφικά και εικονογραφήσεις με την ίδια συχνότητα και κύρος (χωρίς έμφυλα στερεότυπα).
- 13) Τα κορίτσια και τα αγόρια απεικονίζονται ισότιμα σε ηγετικές θέσεις και ως «ήρωες».
- 14) Τα κορίτσια και τα αγόρια τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης όσον αφορά την εμπιστοσύνη, την νοημοσύνη και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.
- 15) Όλοι οι εκπαιδευτικοί προσδοκούν, ζητούν και ενθαρρύνουν τα κορίτσια και τα αγόρια να συνεισφέρουν και να συμμετέχουν εξίσου σε μαθησιακές και άλλες δραστηριότητες.
- 16) Όλοι οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν ισότιμα τις απόψεις των κοριτσιών και των αγοριών.
- 17) Όλοι οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι τόσο τα κορίτσια όσο και τα αγόρια μπορούν να αποκτήσουν ίσες ικανότητες σε όλα τα μαθήματα, συμπεριλαμβανομένης της γραφής και της ανάγνωσης, της αριθμητικής, των θετικών επιστημών και των δεξιοτήτων ζωής.
- 18) Οι εκπαιδευτικοί καταρτίζονται ώστε να εντοπίζουν με ενεργητικό τρόπο και να διορθώνουν τις ήδη υπάρχουσες έμφυλες προκαταλήψεις στο διδακτικό υλικό, στο σχολικό περιβάλλον, στη δική τους διδασκαλία.
- 19) Οι διευθυντές/ριες των σχολείων αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο τους άνδρες και τις γυναίκες εκπαιδευτικούς.
- 20) Οι γυναίκες και οι άνδρες της κοινότητας με εξειδικευμένες συναφείς γνώσεις ή δεξιότητες προσκαλούνται στις τάξεις ως ειδικοί σύμβουλοι.
- 21) Τα κορίτσια και τα αγόρια αισθάνονται αυτοπεποίθηση να κάνουν επιλογές που μπορεί παραδοσιακά να μην θεωρούνται ανδρικές ή γυναικείες.
- 22) Τα κορίτσια υποστηρίζονται για να αποκτήσουν υψηλό επίπεδο στα μαθηματικά ή τις θετικές επιστήμες.
- 23) Τα κορίτσια και τα αγόρια αναλαμβάνουν εξίσου σημαντικές υποχρεώσεις, όπως να είναι επικεφαλής της τάξης ή της ομάδας σε ορισμένες δραστηριότητες.
- 24) Εξασφαλίζεται ίση εκπροσώπηση των κοριτσιών και των αγοριών στα σχολικά συμβούλια ή σε άλλες σχολικές δραστηριότητες.

Δράση

Επιλέξτε με την ομάδα σας 10 δείκτες από τη λίστα.

Επιλεγμένοι δείκτες για τις πρακτικές φιλικές στο φύλο (gender friendliness).	Κατάσταση του συγκεκριμένου δείκτη στο σχολείο μου από το 1 μέχρι το 10.	Βήματα που πρέπει να γίνουν (επιλεγμένα από τις ομάδες συζήτησης).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Με βάση την παραπάνω λίστα, ετοιμάστε ένα φυλλάδιο ή χαρτιά σεμιναρίου που θα δοθούν σε όλους τους ενδιαφερόμενους που συμμετέχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης.
2. Διοργανώστε συζητήσεις (στρογγυλά τραπέζια) με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη (μαθητές/ριες, εκπαιδευτικούς, μέλη του προσωπικού, γονείς, μέλη διοικητικών συμβουλίων, κ.λπ.). Μπορούν να συναντηθούν με την ευκαιρία μιας μεγάλης σχολικής εκδήλωσης ή προγραμματισμένων συναντήσεων, ανάλογα με τη διαθεσιμότητά τους.
3. Ζητήστε τους να συζητήσουν την αξιολόγηση και τα σχόλιά τους.
4. Αναθέστε τους να υποβάλουν προτάσεις βελτίωσης.
5. Συγκεντρώστε όλα τα σχόλια και τις προτάσεις στην ομάδα σας.
6. Συγκροτήστε ένα σαφές και εφαρμόσιμο γενικό σχέδιο για τους επόμενους 6 έως 12 μήνες.
7. Παρουσιάστε το γενικό σχέδιο σε όλους τους βασικούς εμπλεκόμενους.
8. Σχεδιάστε και γνωστοποιήστε την επόμενη περίοδο αξιολόγησης. (Είναι σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια!).

Σχολεία Βασισμένα στα Ανθρώπινα Δικαιώματα - Θέμα 5:

Αξιολόγηση της συμμετοχής της οικογένειας, της τοπικής κοινωνίας και των μαθητών/ριών στην ανάπτυξη ενός Σχολείου Βασισμένου στα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Ενημέρωση

Η εφαρμογή των αρχών των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποτελεί καθήκον που δεσμεύει αναγκαστικά τις κυβερνήσεις, όπως ορίζεται από το καταστατικό όλων των βασικών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την εκπαίδευση. Ταυτόχρονα, όλο και περισσότερες δημοκρατικές κοινωνίες αναγνωρίζουν την περιορισμένη δυνατότητα των κυβερνήσεων να εφαρμόζουν τις αξίες και τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εκτός εάν όλοι οι άνθρωποι συμμετέχουν ενεργά και τις εφαρμόζουν. Για να γίνουν πραγματικότητα τα ανθρώπινα δικαιώματα, πρέπει τηρούνται και να γίνονται σεβαστά από όλους/ες, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών, των σχολείων και των άλλων ιδρυμάτων που παρέχουν υπηρεσίες στους μαθητές/ριες, καθώς και στις κοινότητες και σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης.

Ειδικότερα, θα πρέπει να κατανοήσετε πόσο στενά συνδέονται η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου των Ηνωμένων Εθνών και η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ) (βλ. μία σύντομη ιστορία παρακάτω). Η ΣΔΠ τονίζει επίσης την πρωταρχική σημασία των γονέων και των οικογενειών για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών. Ωστόσο, υπάρχει η εσφαλμένη αντίληψη ότι η ΣΔΠ αφαιρεί ευθύνες που έχουν οι γονείς και οι άλλοι νόμιμοι κηδεμόνες για τα παιδιά, προκειμένου να μεταβιβάσει στις κυβερνήσεις περισσότερες εξουσίες σε αυτόν τον τομέα.

Δεν ισχύει, όμως, αυτό. Η Σύμβαση, σε πολλά άρθρα, αναφέρεται ρητά στη σημασία των γονέων και των οικογενειών, υποχρεώνοντας έτσι τις κυβερνήσεις να προστατεύουν και να βοηθούν τις οικογένειες στην εκπλήρωση του ουσιώδους ρόλου τους στην ανατροφή των παιδιών τους. Καλεί τις κυβερνήσεις να σέβονται τις ευθύνες των γονέων, των νόμιμων κηδεμόνων και των υπόλοιπων που φροντίζουν τα παιδιά για την παροχή κατάλληλης καθοδήγησης.

1945	Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, πολλά κράτη στον κόσμο συμφώνησαν να σχηματίσουν μία ένωση – ιδρύοντας έτσι τον ΟΗΕ, δηλαδή τα Ηνωμένα Έθνη . Ήθελαν να στηρίξουν από κοινού την ειρήνη και την ελευθερία στον κόσμο
10 Δεκεμβρίου 1948	Την ημέρα αυτή, τα Ηνωμένα Έθνη υιοθέτησαν την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων . Τα βασικά αυτά δικαιώματα όλων των ανθρώπων στον κόσμο θεωρείται ότι ισχύουν και για τα παιδιά. Αναγνωρίζοντας τη δεινή κατάσταση πολλών παιδιών, επαναπροσδιορίστηκε η αντίληψη αυτή ώστε να χορηγηθεί στα παιδιά ειδικό καθεστώς και προστασία.
1950	Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη του ΟΗΕ συζητούσαν επί σειρά ετών ένα προτεινόμενο προσχέδιο της σύμβασης των δικαιωμάτων του παιδιού
20 Νοεμβρίου 1959	Την ημέρα αυτή, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε την Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού , η οποία ορίζει τα δικαιώματα των παιδιών ως το δικαίωμα στην προστασία, την εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, τη στέγη και την καλή διατροφή. Αν και η διακήρυξη αυτή δεν ήταν δεσμευτική για όλα τα κράτη μέλη, σηματοδότησε την πρώτη μεγάλη διεθνή συμφωνία και συναίνεση σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές των δικαιωμάτων των παιδιών .
1979	Αυτό το έτος εορτάστηκε σε όλο τον κόσμο ως το Έτος του Παιδιού. Τα δικαιώματα των παιδιών μελετήθηκαν και συζητήθηκαν παντού. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι επιθυμούσαν, προς όφελος των παιδιών, τα δικαιώματα αυτά να αναλυθούν με περισσότερες λεπτομέρειες και, κυρίως, να καταστούν πιο δεσμευτικά από νομική άποψη.
20 Νοεμβρίου 1989	Την ημέρα αυτή, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε ομόφωνα τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού . Έκτοτε, οι κυβερνήσεις όλων σχεδόν των κρατών του κόσμου έχουν υπογράψει τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Η Σύμβαση δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη συμμετοχή των μαθητών/ριών και την προάσπιση των δικαιωμάτων συμμετοχής τους. Συγκεκριμένα: το δικαίωμα πρόσβασης στην πληροφόρηση, το δικαίωμα έκφρασης, το δικαίωμα συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων και το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι. Για την προώθηση του δικαιώματος συμμετοχής στο σχολικό πλαίσιο, είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό κλίμα εντός του εκπαιδευτικού ιδρύματος, της οικογένειας, της κοινότητας και γενικά της κοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν ζητήματα όπως η συμπερίληψη, η γλώσσα, η μη σωματική τιμωρία, ένα ασφαλές περιβάλλον και η ισότητα των φύλων.

Έτσι, η αξιολόγηση της πληρότητας της προσέγγισης ενός σχολείου για τη συμμετοχή των μαθητών/ριών, των οικογενειών και της κοινότητας απαιτεί την εξέταση των τριών Βασικών Τομέων Απόδοσης, συγκεκριμένα των:

1. Μηχανισμών που επιτρέπουν στους μαθητές/ριες να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις σχολικές εργασίες, τη σχολική ζωή και τη συμμετοχή τους στη σχολική οργάνωση,
2. Μηχανισμών συνεργασίας σχολείου-οικογένειας για τη διαχείριση και λειτουργία του σχολείου, την ανάπτυξη και προστασία των μαθητών/ριών, και
3. Μηχανισμών συνεργασίας σχολείου- τοπικής κοινωνίας για τη διαχείριση και υποστήριξη του σχολείου, την προστασία των μαθητών/ριών και τη βελτίωση της κοινότητας.

Προετοιμασία

Ποια βήματα να ακολουθήσετε;

1. Δημιουργήστε μία ομάδα με την οποία θα συνεργάζεστε καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Ξεκινήστε συζητώντας από κοινού με την ομάδα σας την προσέγγιση και λάβετε υπόψη τη λίστα των δεικτών.

α. Επιλέξτε τους σημαντικούς για το σχολείο σας.

β. Προσθέστε τυχόν δείκτες που θεωρείτε ότι λείπουν.

γ. Συμπληρώστε το έντυπο με δέκα περίπου δείκτες που θεωρείτε σημαντικούς. Βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει μερικούς στους οποίους έχετε καλές επιδόσεις και μερικούς στους οποίους χρειάζεστε περαιτέρω ανάπτυξη

2. Ετοιμάστε μαζί με την ομάδα σας ένα σχέδιο δράσης και ένα χρονοδιάγραμμα για μία πρώτη αξιολόγηση, που θα αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την περαιτέρω ανάπτυξη. Συμπεριλάβετε στην αξιολόγηση:

α. Μαθητές/ριες

β. Εκπαιδευτικούς

γ. Λοιπό προσωπικό του σχολείου

δ. Γονείς

ε. Σχολικό συμβούλιο

στ. Μέλη της κοινότητας με τα οποία μπορεί να συνεργάζεστε

ζ. ...

3. Αναπτύξτε το σχέδιο δράσης και το χρονοδιάγραμμα. Βεβαιωθείτε ότι περιλαμβάνουν

α. Το προφίλ του σχολείου μετά την πρώτη αξιολόγηση.

β. Βήματα προς υλοποίηση (τους επόμενους 6 μήνες).

γ. Μία δεύτερη αξιολόγηση για να ενημερωθείτε για τις εξελίξεις.

18 πιθανοί δείκτες για την αξιολόγηση του βαθμού συμμετοχής των διαφόρων φορέων στο σχολείο σας:

- 1) Το σχολείο προάγει την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών/ριών κατά τρόπο συνεπή προς τις δημοκρατικές μεθόδους (δηλαδή αμοιβαίο σεβασμό, συνεργασία, κριτική σκέψη και κατανόηση για την επίλυση προβλημάτων).
- 2) Το σχολείο παρέχει και θεωρεί ευπρόσδεκτες τις ευκαιρίες για να εκφράσουν οι μαθητές/ριες τις απόψεις τους σχετικά με τις δραστηριότητες και τη ζωή στο σχολείο.
- 3) Το σχολείο διαθέτει μηχανισμούς – όπως σχολικό ενημερωτικό δελτίο, δημοσίευση, πίνακα ανακοινώσεων για τους μαθητές/ριες, κουτί απόψεων ή εργαλεία δημοσκοπήσεων – για να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές/ριες να εκφράσουν τη γνώμη τους και τις ανησυχίες τους σχετικά με σημαντικά θέματα του σχολείου και της κοινότητας.
- 4) Το σχολείο εμπλέκει τους μαθητές/ριες στις συναντήσεις και τις συνεδριάσεις προγραμματισμού που αφορούν την ευημερία τους.
- 5) Το σχολείο διαθέτει ένα ενεργό μαθητικό συμβούλιο.
- 6) Όλοι οι μαθητές/ριες έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής στη διαχείριση και την ηγεσία των σχολικών συλλόγων, ομάδων και ενώσεων.
- 7) Το σχολείο έχει μία Ένωση Γονέων – Εκπαιδευτικών που συνεδριάζει τακτικά και διαθέτει ένα γραπτό σχέδιο δράσης.
- 8) Το σχολείο παρέχει κατανοητές, προσβάσιμες και ευδιάκριτες διαδικασίες για να ασκεί επιρροή σε αποφάσεις, να θέτει ζητήματα ή ανησυχίες, να προσφεύγει κατά αποφάσεων και για να επιλύει προβλήματα.
- 9) Το σχολείο κάνει διάχυση πληροφοριών σχετικά με σχολικές μεταρρυθμίσεις, πολιτικές, πειθαρχικές διαδικασίες, εργαλεία αξιολόγησης και σχολικούς στόχους.
- 10) Το σχολείο αποστέλλει τακτικά νέα σχετικά με τις σχολικές δραστηριότητες στους γονείς και τα μέλη της Σχολικής Επιτροπής.
- 11) Οι γονείς νιώθουν άνετα να κάνουν ερωτήσεις ή να συζητούν θέματα σχετικά με το παιδί ή τα παιδιά τους στο σχολείο.
- 12) Οι γονείς ενθαρρύνονται και υποστηρίζονται από το σχολείο για να βοηθήσουν τους μαθητές/ριές τους να εμπедώσουν την ύλη στο σπίτι, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.
- 13) Τα σχολεία επικοινωνούν με τους γονείς σχετικά με θετικές συμπεριφορές και επιτεύγματα των μαθητών/ριών και όχι μόνο για περιστατικά ανυπακοής, άσχημης συμπεριφοράς ή αποτυχίας.
- 14) Οι γονείς ενημερώνουν το σχολείο για τυχόν σημαντικές αλλαγές στην οικογενειακή ζωή του παιδιού τους, ώστε να μπορεί να παρασχεθεί η κατάλληλη βοήθεια, αν χρειαστεί.
- 15) Το σχολείο έχει επαφές με τους επικεφαλής και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς της τοπικής κοινωνίας, ανταποκρίνεται στις ανάγκες της και παρέχει ευκαιρίες για ανταλλαγή ιδεών με τα μέλη της σε μία προσπάθεια αύξησης της πρόσβασης και της ευημερίας όλων των μαθητών/ριών στο σχολείο, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο και τις ικανότητές τους.
- 16) Η τοπική κοινωνία βοηθά το σχολείο να προσεγγίσει όλους τους μαθητές/ριες που έχουν αποκλείσει ή αποκλειστεί από το σχολείο.
- 17) Οι γυναίκες και οι άνδρες της κοινότητας με εξειδικευμένες συναφείς γνώσεις ή δεξιότητες προσκαλούνται στις τάξεις ως ειδικοί σύμβουλοι.
- 18) Το σχολείο συνεργάζεται με τοπικές επιχειρήσεις, ομάδες της κοινωνίας των πολιτών και ΜΚΟ για τη βελτίωση της μάθησης των μαθητών/ριών και την παροχή βοήθειας στις οικογένειες.

Δράση

Επιλέξτε με την ομάδα σας 10 δείκτες από τη λίστα.

Επιλεγμένοι δείκτες για τη συμμετοχή.	Κατάσταση του συγκεκριμένου δείκτη στο σχολείο μου από το 1 μέχρι το 10.	Βήματα που πρέπει να γίνουν (επιλεγμένα από τις ομάδες συζήτησης).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Με βάση την παραπάνω λίστα, ετοιμάστε ένα φυλλάδιο ή χαρτιά σεμιναρίου που θα δοθούν σε όλους τους ενδιαφερόμενους που συμμετέχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης.
2. Διοργανώστε συζητήσεις (στρογγυλά τραπέζια) με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη (μαθητές/ριες, εκπαιδευτικούς, μέλη του προσωπικού, γονείς, μέλη διοικητικών συμβουλίων, κ.λπ.). Μπορούν να συναντηθούν με την ευκαιρία μιας μεγάλης σχολικής εκδήλωσης ή προγραμματισμένων συναντήσεων, ανάλογα με τη διαθεσιμότητά τους.
3. Ζητήστε τους να συζητήσουν την αξιολόγηση και τα σχόλιά τους.
4. Αναθέστε τους να υποβάλουν προτάσεις βελτίωσης.
5. Συγκεντρώστε όλα τα σχόλια και τις προτάσεις στην ομάδα σας.
6. Συγκροτήστε ένα σαφές και εφαρμόσιμο γενικό σχέδιο για τους επόμενους 6 έως 12 μήνες.
7. Παρουσιάστε το γενικό σχέδιο σε όλους τους βασικούς εμπλεκόμενους.
8. Σχεδιάστε και γνωστοποιήστε την επόμενη περίοδο αξιολόγησης (Είναι σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια!).

